

Vymáhající věřitelce příslušela na základě pravoplatného rozsudku ze dne 5. října 1925 pohledávka za pozůstalostí po JUDr. Jiřím M-ovi, která byla odevzdací listinou ze dne 27. dubna 1927 odevzdána universální dědičce Anně Sch-ové, jež se k pozůstalosti přihlásila z poslední vůle výminečně. Návrhu vymáhající věřitelky na povolení exekuce pro tuto pohledávku proti povinné zabavením jedné třetiny služného, které jí přísluší proti jejímu zaměstnavateli, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky nelze upřít oprávnění. Není pochyby o tom, že odevzdáním pozůstalosti po JUDr. Jiřím M-ovi povinné jako přihlášené dědičce nastal na straně dlužníkově případ universální sukcese, prokázané podle § 9 ex. ř. veřejnou listinou (odevzdací listinou). Otázkou jest, jak se utvářela věc pro vymáhajícího věřitele, jenž si vymohl exekuční titul proti dlužníku, právnímu předchůdci dědice, přihlásil-li se tento k pozůstalosti výminečně. Podle § 802 obč. zák. jest dědic, jenž nastoupil v pozůstalost s výhradou právního dobrodiní soupisu, zavázán věřitelům jen potud, pokud pozůstalost stačí. Lze proto proti takovému dědici, pokud není pozůstalost odevzdána, povolit exekuci jen na jmění pozůstalostní. Z ustanovení §§ 547, 548, 550, 797, 801, 802 a 821 obč. zák. však vyplývá, že od okamžiku, kdy dědic takovému byla pozůstalost odevzdána, lze vésti pro dluh zůstavitelův exekuci na vlastní jmění tohoto dědice, neboť od toho okamžiku jest ho považovati proti pozůstalostním věřitelům za osobního dlužníka, ježto po odevzdání tvoří pozůstalostní jmění část vlastního jmění dědicova, kterým jest tento oprávněn volně nakládati. Ručí proto dědic takový po odevzdání pozůstalosti i vlastním jměním, ovšem zase jen potud, pokud pozůstalost stačí. Ježto pak poznámka o tom, že takový dědic i když ručí vlastním jměním, ručí přece jen potud, pokud pozůstalost stačí, jest v usnesení povolujícím exekuci nemožná, lze námitku, že a pokud pozůstalost jest již vyčerpána výlohami a dluhy, uplatnit povinné toliko pořadem práva, ať již žalobou podle § 35 neb podle § 36 ex. ř. (rozh. býv. vídeňského nejv. s. čís. 2253 Gl. U. n. ř.).

Čís. 8753.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Dráha ručí jen, je-li tu příhoda v dopravě a bylo-li příhodou v dopravě způsobeno poranění neb usmrcení člověka. Jest rozeznávati mezi příhodou v dopravě a úrazem. Dráha jest podle § 2 zák. vyviněna jen, prokáže-li, že příhoda v dopravě (nikoliv úraz) byla zaviněna poškozeným.

V tom, že dráha použila za zimní doby vozu se stupátky kluzkými, ledem pokrytými a pískem neposypanými, jest spatřovati příhodu v dopravě.

Dráha ručí zásadně i tenkrát, nebyla-li příhoda v dopravě jedinou a to bezprostřední příčinou úrazu.

V tom, že poškozený samovolně sestoupil za jízdy vlaku s plošiny na kluzká, ledem pokrytá stupátka, jest spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 1. března 1929, Rv I 1324/28.)

Žalobce sestoupil ještě za jízdy vlaku s plošiny na kluzká stupátka, sklouzl s nich a utrpěl úraz. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice z polovice důvodem po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobcovu, k odvolání žalované dráhy uznal žalobní nárok důvodem po právu jen jednou třetinou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované dráhy, k žalobcovu dovolání obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. má se vždy za to, bylo-li příhodou v dopravě železnice způsobeno tělesné poškození neb usmrcení člověka, že příhoda tato nastala zaviněním podniku nebo lidí, jichž užívá v provozu. Za zavinění těchto osob ručí podnik jako za své vlastní zavinění podle §§ 1325 až 1327 obč. zák. Z toho plyne, že železniční podnik ručí jen, je-li tu příhoda v dopravě a bylo-li příhodou v dopravě způsobeno člověku poranění na těle, což přirozeně předpokládá, že příhoda v dopravě byla o sobě způsobila přivoditi poškození člověka. Ve správném řešení těchto otázek spočívá jádro věci. Odvolací soud se jen z části zabýval těmito otázkami a, pokud tak učinil, neřešil je správně. Nelze mu především přisvědčiti potud, pokud shledává v souzeném případě příhodu v dopravě, tedy úchytku od obvyklé a normální dopravy v tom, že se žalobce s kluzkého stupátka smekl, spadl na zem, byl vlečen a dostal se pravou rukou pod kola vlaku. Odvolací soud stotožňuje tu příčinu s účinkem. Zákon přesně rozeznává i v § 1 tak i v § 2 mezi příhodou v dopravě (příčinou) a úrazem (účinkem), mluvě o tom, že podnik ručí, bylo-li způsobeno tělesné poškození neb usmrcení člověka příhodou v dopravě. Odvolací soud důsledkem tohoto svého mylného nazírání dospěl k dalšímu mylnému úsudku, že je žalovaná strana z části vyviněna tím, že žalobce spoluzavinil úraz. Neboť podle § 2 cit. zák. je podnik vyviněn jen tenkrát a jen tou měrou, když a pokud dokáže, že příhoda v dopravě (nikoliv úraz) byla zaviněna poškozeným, a namítá-li žalovaná strana, že si žalobce sám zavinil úraz, neuplatňuje tím vyvíňovací důkaz po rozumu § 2 cit. zák., nýbrž popírá, že úraz způsoben byl příhodou v dopravě, popírá tedy příčinnou souvislost mezi příhodou v dopravě a úrazem a tím předpoklad § 1 cit. zák. Příhodu jest v souzeném případě správně shledávati v tom, že dráha použila

za zimní doby vozu se stupátky kluzkými, ledem pokrytými a pískem neposypanými. Neboť odpovídá normální železniční dopravě, by stupátka vozů byla v takovém stavu, že cestující mohou bezpečně do vozů nastupovati a z vozů sestupovati. Že řečená příhoda v dopravě byla o sobě způsobila přivoditi tělesné poškození člověka, o tom nelze důvodně pochybovati. Jelikož pak bylo odvolacím soudem zjištěno, že žalobce se smekl a spadl se stupátka proto, že bylo kluzké a ledem pokryté, a že tím utrpěl poranění na těle, jest tu předpoklad § 1 cit. zák., příčinná souvislost mezi příhodou v dopravě a úrazem a ručí tedy žalovaná strana ve smyslu §§ 1325—1327 obč. zák. Neboť železniční podnik ručí v zásadě i tenkrát, nebyla-li příhoda v dopravě jedinou a to bezprostřední, tedy poslední příčinou úrazu. Že tomu tak, jest zřejmo ze zákona, jenž v původním doslovu v § 1 nikoli snad nahodile, nýbrž úmyslně používá slova »herbeiführen«, kdežto v § 2 mluví o »verursachen«. Ono slovo jest pojmem širším, zahrnujíc v sobě všechny okolnosti, ať časově nejbližší nebo vzdálenější, jež ve svém souhrnu konečně vedly ke škodnému výsledku. Leč přes to není bezvýznamnou námitka žalované strany, že žalobce jednal způsobem takovým, že se v něm zračí zřejmé jeho zavinění. Je-li totiž ona řada spoluúčinkujících okolností založena v obyčejném běhu věci, jest ovšem pro otázku ručení podniku bez významu a nepřicházejí jednotlivé okolnosti již v úvahu. Ale jinak se má věc, zračí-li se v jedné z těchto příčin zřejmé zavinění poškozeného. V takovémto případě je tu více pramenů škody a nebyla tudíž škoda způsobena jen příhodou v dopravě. V souzeném případě bylo zjištěno, že žalobce ze své vůle a nebyv k tomu nikterak nucen sestoupil s plošiny na kluzká a ledem pokrytá stupátka, a to ještě z a j í z d y v l a k u a když vlak přejížděl výhybky. Z toho plyne, že úraz byl způsoben v souzeném případě i t í m, že žalobce jednal proti výslovnému, ve vozech vyvěšenému zákazu a způsobem, přičicím se prostému zdravému rozumu lidskému (§ 1297 obč. zák.). Nelze proto ukládati podniku, by hradil v e š k e r o u škodu, ana nebyla ve svém celku způsobena příhodou v dopravě, což předpokládá § 1 zákona. Žalobci jest přisvědčiti jen potud, že odvolací soud neposoudil po právní stránce věc správně (čís. 4 § 503 c. ř. s.), uznáv, že žalobcovo zavinění jest větší a že v důsledku toho žalobní nárok jest po právu jen jednou třetinou. Dovolací soud, uváživ všechny zjištěné okolnosti, seznává, že zjištěné zavinění žalobcovo rovná se míře zavinění, jež podle § 1 zákona o ručení železnic nutno předpokládati na straně železničního podniku. Bylo proto v tomto směru důvodnému dovolání žalobcovu vyhověti.

Čís. 8754.

Ani úmrtí ani vystoupení společníka z veřejné obchodní společnosti v likvidaci nelze zapsati do obchodního rejstříku.

(Rozh. ze dne 1. března 1929, R II 48/29.)